

## PRESENTACIÓ

El passat 28 de maig de 1999, el professor Manuel Riu i Riu va donar, a una aula de la Facultat de Geografia i Història de la Universitat de Barcelona, plena d'estudiants i de col·legues, la seva darrera classe. Si jubilació és sempre, a nivell personal, la culminació de la vida activa i, per al Departament, la pèrdua d'un professional experimentat; en aquest cas, constitueix l'invariable ocàs de gairebé cinquanta anys de dedicació a la recerca i a la docència d'un universitari complidor, responsable i entregat.

El departament d'història Medieval, Paleografia i Diplomàtica, conscient del deute que té contret amb qui fou durant tants anys el seu director, va decidir dedicar dos números de l'*Acta Historica et Archaeologia Mediaevalia* al seu homenatge. La resposta del medievalisme català, hispànic i internacional ha superat àmpliament les expectatives que havíem previst; cosa que ens ha alegrat molt, pel fet de palesar la profunda simpatia i admiració que la figura del professor Riu suscita entre historiadors, arqueòlegs i intel·lectuals.

Manuel Riu i Riu, nascut el 25 de març de 1929 a Manresa, es va llicenciar en Filosofia i Lletres, secció d'Història, el 1951, a la Universitat de Barcelona, institució a la qual va quedar vinculat des d'aquell mateix any fins el 1966, quan va guanyar la càtedra d'Història Medieval de la Universidad de Granada. Durant aquesta primera etapa de la seva vida acadèmica, va ser el principal col·laborador i deixeble del professor Alberto del Castillo, que el va introduir en la, llavors, nova disciplina d'Arqueologia Medieval. En quedar vacant la càtedra d'Història Medieval Universal, per jubilació del seu mestre, el professor Riu es va reintegrar a la Universitat de Barcelona, on ha transcorregut la major part de la seva vida acadèmica.

La seva intensa activitat científica queda clarament reflectida en la producció bibliogràfica que supera les setcentes publicacions. Han atret el seu interès aspectes molt variats del medievalisme, com l'espiritualitat, la demografia i l'organització del territori, la ramaderia, la meteorologia, la manufactura i la banca, la gènesi del feudalisme, la pobresa i, sobretot, l'arqueologia, disciplina aquesta darrera en què és, sens dubte, el màxim expert al nostre país. Home polifacètic, el professor Riu ha desenvolupat també una important tasca d'alta divulgació, que va des de la publicació de manuals d'Història Medieval Universal i d'Història Medieval d'Es-

panya, fins als articles periodístics, tot passant per la cartografia històrica i l'antologia de textos.

La seva vàlua científica i docent ha estat recompensada amb l'ingrés a importants entitats acadèmiques, entre les quals sobresurten la Real Academia de la Historia, de què n'és membre corresponent des de 1978, l'Institut d'Estudis Catalans, la Reial Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona i de la Society for Medieval Archaeology de Londres.

Molt important s'està revelant també, amb el pas del temps, la seva tasca com a director d'algunes revistes especialitzades de la Universitat de Barcelona, com l'*Índice Histórico Español*, que va dirigir des de 1970 fins el 1990. També s'ha beneficiat de la seva dedicació l'*Acta Historica et Archaeologia Mediaevalia* de què fou cofundador, el 1980, i codirector, fins al 1993.

Com a coordinadors d'aquest homenatge només ens resta donar les gràcies a quants, tot responent a la nostra crida, hi han aportat treballs, recursos econòmics i dedicació tècnica.

SALVADOR CLARAMUNT,  
Vicerector de la Universitat de Barcelona  
ANTONI RIERA I MELIS,  
Director del Departament d'Història Medieval,  
Paleografia i Diplomàtica